

Prima instanță: Judecătoria Strășeni (jud. D. Mîrzenco)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, A. Gavrilița, L. Popova)

DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței

Judecătorii:

Valentina Clevadî

Mariana Pitic

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Vasile Mărgineanu împotriva deciziei din 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare “Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Mariei Marjinean cu privire la transmiterea în posesiune a bunului ipotecat și cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Mărgineanu împotriva Mariei Marjinean, Consiliului orășenesc Strășeni, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare “Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la recunoașterea nulității actului juridic,

c o n s t a t ă :

La data de 25 iunie 2012, ÎM OMF „Microinvest” SRL s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Marjinean solicitând transmiterea în posesie a bunului imobil ipotecat, în scopul vânzării lui în condițiile legii și achitării datoriilor și anume terenul pentru construcții cu suprafața de 0,053 ha, număr cadastral 80011101.103 și casă de locuit individuală cu suprafața de 99,1 m.p., număr cadastral 8001110.103.01, amplasate în or. Strășeni, str. C. Stamati, nr. 36, precum și încasarea cheltuielilor de judecată în sumă de 1875 lei.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 28 martie 2007 între reclamant și ÎI „Mărgineanu Ina” a fost încheiat contractul de împrumut cu destinație specială cu dobândă nr. CON-22.07. În baza acestui contract ÎI „Mărgineanu Ina” a primit un împrumut sub formă de mijloace bănești, în sumă de 300000 lei, cu o dobândă de 2,37 % anual, pentru un termen de 60 luni.

Menționează reclamantul că, în scopul garantării restituirii împrumutului, dobânzilor și altor plăți aferente împrumutului, la data de 29 martie 2007, a fost încheiat contractul de ipotecă cu Maria Marjinean, conform căruia a fost ipotecat terenul pentru construcții cu suprafața de 0,053 ha cu număr cadastral 80011101.103 și casa de locuit individuală cu suprafața de 99,1 m.p., număr cadastral 8001110.103.01, amplasate în or. Strășeni, str. C. Stamati, nr. 36.

Susține reclamantul că, pârâta nu a respectat graficul de rambursare și a înregistrat în repetate rânduri datorii la tranșele împrumutului și la dobânda aferentă.

În scopul soluționării extrajudiciare a litigiului, reclamantul a solicitat transmiterea benevolă a bunului ipotecat, în scopul vânzării lui în condițiile legii întru stingerea datoriei.

La data de 20 iulie 2012, Vasile Mărgineanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Marjinean, intervenient accesoriu ÎM OMF "Microinvest" SRL solicitând recunoașterea nulității contractului de ipotecă din 29 martie 2007, înregistrat sub nr. 2267, autentificat de notarul privat Mihaela Moraru, prin care s-a depus în gaj terenul pentru construcții cu suprafața de 0,053 ha, număr cadastral 80011101.103 și casă de locuit individuală cu suprafața de 99,1 m.p., număr cadastral 8001110.103.01, amplasate în or. Strășeni, str. C. Stamati, nr. 36.

În motivarea acțiunii, reclamantul Vasile Mărgineanu a invocat că bunurile imobile cu număr cadastral 80011101.103 și număr cadastral 8001110.103.01, amplasate în or. Strășeni, str. C. Stamati, nr. 36, sunt proprietate comună în devălmășie a sa și a Mariei Marjinean, iar aceasta din culpă a gajat bunurile respective fără consimțământul său.

Susține că, acest acord a fost încheiat fără a se lua în considerare prevederile art. 220 alin. (2) Cod civil, în condițiile în care obiectul gajului era o casă în care locuiau copii minori care nu au dreptul la cotă-parte.

Menționează că, la încheierea contractului au fost încălcate prevederile art. 351 alin. (1) Cod civil, deoarece actul de dispoziție a fost întocmit de un singur coproprietar, fără consimțământul celorlalți coproprietari.

Prin încheierea din 11 octombrie 2012 a Judecătoriei Strășeni pricinile civile la cererea de chemare în judecată depusă de ÎM OMF "Microinvest" SRL împotriva Mariei Marjinean cu privire la transmiterea în posesiune a bunului ipotecat și pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Mărgineanu împotriva Mariei Marjinean, ÎM OMF "Microinvest" SRL cu privire la recunoașterea nulității actului juridic, au fost conexe într-o singură procedură.

La data de 17 aprilie 2013, Vasile Mărgineanu a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune solicitând declararea nulității hotărârii Comitetului Executiv al orașului Strășeni de deputați ai norodului nr. 2.4 din 27 februarie 1986.

Declară reclamantul că, în cadrul judecării pricinii a aflat despre înregistrarea de pârâtă a dreptului de proprietate asupra bunului imobil, obiect al acțiunii, în baza hotărârii Comitetului Executiv al orașului Strășeni de deputați ai norodului nr. 2.4 din 27 februarie 1986. În opinia sa, prin acest act a fost lezat în drepturi și l-a contestat cu cerere prealabilă. Prin răspunsul nr. 324 din 11.04.2013, reclamantul a fost informat că cererea sa nu a fost admisă și că este în drept de a înainta o acțiune în instanța de judecată.

Prin încheierea din 07 mai 2014 a Judecătoriei Strășeni a fost atras în calitate de copârât Consiliul orașenesc Strășeni.

Prin hotărârea din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni s-a hotărât deposedarea Mariei Marjinean și transmiterea în posesiunea ÎM OMF „Microinvest” SRL, pentru a fi comercializate, terenul pentru construcții cu suprafața de 0,053 ha, număr cadastral 80011101.103 și casă de locuit individuală cu suprafața de 99,1

m.p., număr cadastral 8001110.103.01, amplasate în or. Strășeni, str. C. Stamati, nr.36; s-a încasat de la Maria Marjinean în beneficiul ÎM OMF „Microinvest” SRL suma de 1875 lei cu titlu de cheltuieli de judecată; s-a respins acțiunea lui Vasile Mărginean împotriva Mariei Marjinean cu privire la recunoașterea nulității contractului de ipotecă din 29 martie 2007, înregistrat sub numărul 2267, autentificat de notarul privat Mihaela Moraru, prin care s-a depus în gaj terenul pentru construcții cu suprafața de 0,053 ha, număr cadastral 80011101.103 și casă de locuit individuală cu suprafața de 99,1 m.p., număr cadastral 8001110.103.01, amplasate în or. Strășeni, str. C. Stamati, nr. 36; s-a respins cererea de contencios administrativ înaintată de către Vasile Mărgineanu cu privire la declararea nulității hotărârii Comitetului Executiv al orașului Strășeni de deputați ai norodului nr. 2.4 din 27 februarie 1986.

La data de 17 septembrie 2014, Maria Marjinean a depus cerere de apel (nemotivat) împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni solicitând casarea acesteia cu remiterea pricinii la rejudecare.

La data de 27 ianuarie 2015 Maria Marjinean a depus cerere de apel suplimentară împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni.

Prin decizia din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Maria Marjinean și s-a menținut hotărârea din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni.

La data de 20 martie 2015, Consiliul orășenesc Strășeni a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia și a hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță.

La data de 20 martie 2015, Vasile Mărgineanu a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță.

La data de 20 martie 2015, Maria Marjinean a declarat recurs împotriva deciziei din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe cu remiterea pricinii la rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 03 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-au respins ca inadmisibile recursurile declarate de Consiliul orășenesc Strășeni, Vasile Mărgineanu și Maria Marjinean declarate împotriva deciziei din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău.

La data de 29 iunie 2015, Consiliul orășenesc Strășeni, prin intermediul reprezentantului Vitalie Moroșanu, a depus apel împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea acesteia cu remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 04 noiembrie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de repunere în termen depusă de Consiliul orășenesc Strășeni și s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal apelul depus de Consiliul orășenesc Strășeni împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni.

La data de 17 mai 2016, Vasile Mărgineanu a depus apel împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni, solicitând repunerea în termen a apelului, casarea acesteia cu remiterea pricinii spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a refuzat lui Vasile Mărgineanu repunerea în termen și s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal apelul depus de Vasile Mărgineanu împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni.

La data de 30 septembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (Vol.II, f.d. 57), Vasile Mărgineanu a declarat recurs împotriva deciziei din 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea acesteia cu restituirea pricinii la rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că, decizia contestată este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural din motiv că pricina a fost examinată în absența sa, nu i s-a comunicat data, locul și ora ședinței de judecată.

Consideră că, au fost încălcate prevederile art. 26 alin.(4) Cod de procedură civilă, care statuează că egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanța de judecată prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire.

Susține că, nerespectarea prevederilor legale, a dus la încălcarea dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Instanța de apel a adoptat încheierea la data de 14 septembrie 2016, iar recursul a fost declarat de Vasile Mărgineanu la data de 30 septembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (Vol.II, f.d. 57).

Colegiul notează că intervalul de timp stabilit de lege în cadrul căruia părțile sunt în drept să declare recurs este de 15 zile din momentul pronunțării încheierii sau primirii încheierii integrale.

În contextul dat, Colegiul reține că încheierea redactată a fost expediată părților la data de 19 septembrie 2016, conform scrisorii de însoțire (Vol.II, f.d.47), însă, date despre recepționarea acesteia de către Vasile Mărgineanu, la materialele pricinii lipsesc. Din textul recursului, rezultă că Vasile Mărgineanu a recepționat încheierea la data de 23 septembrie 2016.

Tot aici, este de menționat că înscrisuri care să ateste că lui Vasile Mărgineanu, care a fost prezent în ședința de judecată din 14 septembrie 2016, i s-a eliberat o copie a încheierii contestate la data pronunțării acesteia sau cel puțin dispozitivul acesteia, la materialele pricinii lipsesc.

Astfel, Colegiul consideră că recursul declarat la data de 30 septembrie 2016, conform sigiliului oficiului poștal (Vol.II, f.d. 57) de către Vasile Mărgineanu împotriva încheierii din 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, este în termen.

Examinând temeiurile recursului, în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Vasile Mărgineanu neîntemeiat și pasibil de a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza

dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Materialele cauzei atestă că prin încheierea din 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău s-a refuzat lui Vasile Mărgineanu repunerea în termen și s-a restituit ca fiind depus în afara termenului legal apelul depus împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă (Vol.II, f.d. 42-46).

Colegiul reține că în cererea de apel, depusă la data de 09 iunie 2016, împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni, Vasile Mărgineanu a solicitat repunerea în termen de declarare a apelului, invocând că dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat în lipsa sa și nu i-a fost expediat ulterior.

În conformitate cu art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin.(1), (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul consideră corectă concluzia instanței de apel privind refuzul repunerii lui Vasile Mărgineanu în termenul de declarare a apelului, cu restituirea apelului ca fiind depus în afara termenului legal.

La acest capitol, Colegiul remarcă că hotărârea primei instanțe din 19 august 2014 a fost adoptată în lipsa lui Vasile Mărgineanu, însă, din materialele pricinii se atestă că Vasile Mărgineanu a participat personal în cadrul ședințelor de judecată din 07 mai 2014 ora 09:30 (Vol.I, f.d.120). De asemenea, Vasile Mărgineanu s-a prezentat la data de 03 iunie 2014 ora 13:30 (Vol.I, f.d.122), iar ședința de judecată stabilită pentru data de 03 iunie 2014 a fost amânată pentru data 15 august 2014 ora 09:00, despre ce a fost înștiințat, inclusiv și Vasile Mărgineanu, contra semnătură (Vol.I, f.d.124).

În atare circumstanțe, Colegiul consideră neîntemeiat argumentul recurentul precum că nu a fost înștiințat legal despre data și ora ședinței de judecată în cadrul căreia a fost pronunțată hotărârea.

Or, în conformitate cu art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În această ordine de idei, Colegiul consideră că argumentul recurentului privind neparticiparea sa în ședința de judecată în cadrul căreia a fost adoptată hotărârea nu

justifică omiterea termenului de 30 de zile pentru contestarea acesteia din momentul pronunțării, în condițiile când reclamantul pe acțiunea reconvențională - Vasile Mărgineanu a fost prezent la unele ședințe de judecată desfășurate anterior și urma să se prezinte și în ședința de judecată din 19 august 2014 când a fost pronunțată hotărârea. Or, era de obligația lui Vasile Mărgineanu, ca parte în proces, de a se folosi cu bună credință de drepturile sale procedurale și de a se interesa de desfășurarea procesului în continuare.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) al Codului de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul conchide că Vasile Mărgineanu cunoscând despre data și ora ședinței de judecată stabilite pentru data de 15 august 2014 ora 09:00, avea obligația de a se folosi cu bună credință de drepturile procedurale. Or, faptul invocării neprezenței sale în ședința de judecată la data pronunțării hotărârii, deoarece nu i-ar fi fost comunicat data și ora ședinței de judecată, nu constituie temei de repunere în termen, în condițiile când reclamantul pe acțiunea reconvențională - Vasile Mărgineanu a fost prezent și înștiințat despre ședințele de judecată desfășurate anterior.

Mai mult, rezultând din prevederile art. 102 alin. (4¹) Cod de procedură civilă, recurentul nu poate invoca necitarea lui pentru ședința de judecată în cadrul căreia a fost pronunțată hotărârea primei instanțe.

Prin urmare, neparticiparea reclamantului pe acțiunea reconvențională- Vasile Mărgineanu în ședința de judecată în cadrul căreia a fost pronunțată hotărârea nu justifică omiterea termenului de contestare a hotărârii cu apel.

La caz, Colegiul apreciază ca fiind relevantă și constatarea instanței de apel precum că Vasile Mărgineanu a cunoscut despre existența hotărârii contestate, deoarece a participat la examinarea pricinii în ordine de apel (Vol.I, f.d.163-164), finalizată prin decizia din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău (Vol.I, f.d.169-175).

Tot aici, este de menționat că decizia din 19 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău a fost contestată în ordine de recurs inclusiv și de Vasile Mărgineanu conform recursului declarat (Vol.I, f.d.188-190), iar prin încheierea din 03 iunie 2015 a Curții Supreme de Justiție acesta a fost declarat inadmisibil în temeiul art. 433 lit.c) Cod de procedură civilă (Vol.I, f.d.228-233).

De asemenea, Colegiul remarcă că nu poate constitui temei de repunere în termen nici argumentul recurentului precum că nu ar fi primit la cerere copia hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni la cererea sa din 10 mai 2016, or, în conformitate cu art. 236 alin.(4) Cod de procedură civilă, copia dispozitivului hotărârii i-a fost expediat și lui Vasile Mărgineanu (Vol. I, f.d.132), fapt corect reținut și de instanța de apel.

Colegiul precizează că neprezența părții în proces la data pronunțării hotărârii nu exclude obligația nemijlocită a părții de a se interesa de desfășurarea procesului și de a se conforma prevederilor legale, în condițiile când termenul de contestare se calculează din data pronunțării dispozitivului.

În speță, Colegiul conchide că acțiunile lui Vasile Mărgineanu nu constituie decât o eludare a acestuia de a-și respecta obligațiile procedurale, rezultând din prevederile art. 56 alin.(3) și art. 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care obligă

părțile de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Mai mult, Colegiul decelează că recurentul nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea drepturilor sale procedurale, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de lege, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului la un proces echitabil.

Afirmația recurentului precum că ar fi fost încălcate prevederile art. 26 alin. (4) Cod de procedură civilă-egalitatea părților în proces nu este fondată, or, din materialele pricinii atestă că instanța de judecată a creat condiții obiective și posibilități egale participanților la proces întru apărarea drepturilor și intereselor lor.

În consecință, Colegiul reiterează că omiterea termenului de contestare a hotărârii primei instanțe nu este decât o ignorare a apelantului/recurentului de a beneficia de drepturile sale, garantate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Prin urmare, instanța de recurs relevă că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind refuzul în repunerea lui Vasile Mărgineanu în termenul de declarare a apelului și restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, luând în considerare și obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Or, în conformitate cu art. 27 alin.(1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În această ordine de idei Colegiul reține că argumentele invocate în cererea de recurs, indică direct la nerespectarea de apelant/recurent a drepturilor sale procedurale și eschivarea de la îndeplinirea actelor de procedură, în măsura stabilită de normele de drept procedural și nu pot fi acceptate de către instanța de recurs în vederea casării actului judecătoresc contestat.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că încheierea privind refuzul în repunerea lui Vasile Mărgineanu în termenul de declarare a apelului și restituirea lui Vasile Mărgineanu a apelului depus împotriva hotărârii din 19 august 2014 a Judecătoriei Strășeni ca fiind depus în afara termenului legal, este întemeiată și adoptată cu respectarea cadrului legal, iar argumentele invocate de către recurent nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat, cu menținerea încheierii din 14 septembrie 2016 a instanței de apel.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Vasile Mărgineanu.

Se menține încheierea din 14 septembrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea

Mixtă Organizația de Microfinanțare “Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Mariei Marjinean cu privire la transmiterea în posesiune a bunului ipotecat și cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Mărgineanu împotriva Mariei Marjinean, Consiliului orășenesc Strășeni, intervenient accesoriu Întreprinderea Mixtă Organizația de Microfinanțare “Microinvest” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la recunoașterea nulității actului juridic.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Valentina Clevadi

Judecătorii:

Mariana Pitic

Oleg Sternioală